

YALOVA ÜNİVERSİTESİ

SAYI:8

AĞUSTOS 2026

KÜRESEL PUSULA

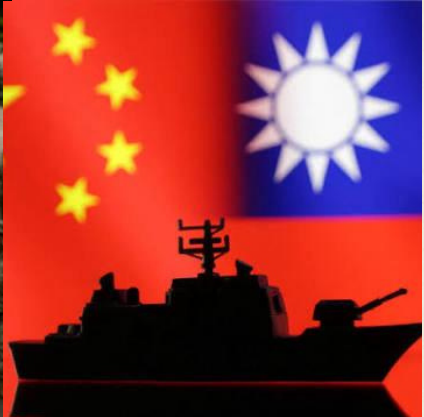
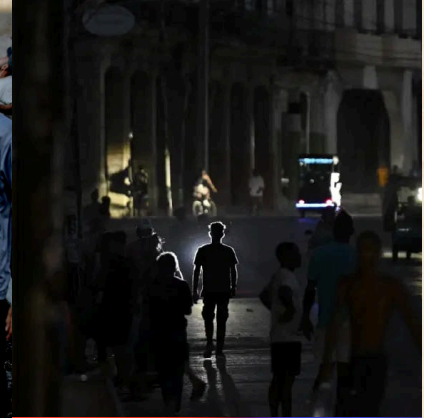
AYLIK BÜLTEN
DERGİSİ

YUIT

FOTOĞRAFLAR	01
KUZEY AMERİKA CELAL ÇEPOĞLU	02
ASYA-PASİFİK SEMRA AÇIKEL	04
ORTA DOĞU DİLANUR AKÇİN	06
BATI AVRUPA ESİN BEKTAŞ	08
TÜRK DÜNYASI BERTAN ÜNAL	10
RUSYA-KAFKASYA ZEYNEP HUBAR	12
BALKANLAR ZEYNEP BEYZA BEYAZKAYA	15
FEMİNİST PERSPEKTİF ANALİZİ	DİLANUR AKÇİN 16
RESİM ANALİZİ	ESİN BEKTAŞ 17

2026 AGUSTOS AYINDAN KARELER:

◆ KUZEY AMERİKA ◆

CARNEY'NİN YENİ ROTA AÇIKLAMASI: KANADA ABD'YE BAĞIMLILIĞI AZALTMA STRATEJİSİNİ HIZLANDIRIYOR

ABD ile ticaret müzakerelerinin çökmesinin ardından, 22 Ağustos'ta ulusa seslenen Kanada Başbakanı Mark Carney, "Washington'dan esen fırtınayı kontrol edemeyiz; ancak kendi evimizde güçlenerek ve dışarıda ticaretimizi çeşitlendirerek yeni bir rota çizebiliriz." ifadelerini kullanmış ve ticari çeşitlendirmenin "B Planı değil, en baştan beri A Planı" olduğunu vurgulamıştır. Carney, 2026 Bütçesi'nde Kanada'yı yatırım için dünyanın en rekabetçi ülkelerinden biri hâline getirecek adımlar atılacağını duyurmuştur.

Bu açıklama, hükümetin son bir yıldır sürdürdüğü çeşitlendirme politikasının devamı niteliğindedir. Kanada, Şubat 2026'da AB'nin SAFE girişimine katılan ilk Avrupa dışı ülke olmuş, Ocak 2026'da Çin ile ticaret anlaşması imzalamıştır. Buna karşın ihracatın yaklaşık yüzde 75'inin hâlâ ABD pazarına yönelik olması, bağımlılığın kısa vadede azaltılmasını zorlaştırmaktadır. Öte yandan ABD Hazine Bakanı Scott Bessent, 31 Ağustos'ta "Kanada ile savaşta değiliz." diyerek Ottawa'yı eleştirmiştir. Ancak Bessent'in G20 marjında Kanadalı mevkidaşı François-Philippe Champagne ile görüşeceğini açıklaması, artan gerilime rağmen diplomatik temasların tamamen kesilmediğini göstermiştir.

AMLO'NUN OĞULLARININ ABD VİZESİNİN İPTALİ: SINALOA KARTELİ SORUŞTURMASI MEKSİKA SİYASETİNİ SARSIYOR

Eski Meksika Devlet Başkanı López Obrador'un oğlu ve Morena'nın eski Örgütlenme Sekreteri Andrés Manuel "Andy" López Beltrán, 13 Ağustos'ta ABD'nin giriş vizesini iptal ettiğini duyurmuştur. Trump'a hitaben yayımladığı mektupta kararın Dışişleri Bakanı Rubio ve Bakan Yardımcısı Landau'nun talimatıyla alındığını, kendisine herhangi bir kanıt sunulmadığını öne sürerek kararı "siyasi propagandist bir tutum" olarak nitelendirmiştir. Kısa süre sonra kardeşleri José Ramón ve Gonzalo Alfonso'nun vizelerinin de iptal edildiği ortaya çıkmıştır. İptallerin arka planında, kardeşlerin Sinaloa Karteli'ne bağlı bir yapıdan para aldığı iddiası bulunmaktadır. Devlet Başkanı Sheinbaum ise kararın "esasen siyasi nitelikte" olduğunu belirtmiştir. Gelişme, ABD'nin Meksika siyasi sınıfına yönelik vize politikasını giderek daha görünür bir baskı aracı olarak kullandığı tartışmalarını güçlendirmiştir.

ABD-KANADA TİCARET SAVAŞINDA ÇÖKÜŞ: YÜZDE 50 TARİFELER, CARNEY'NİN 'SAVAŞTAYIZ' AÇIKLAMASI VE T-MEC'İN GELECEĞİ

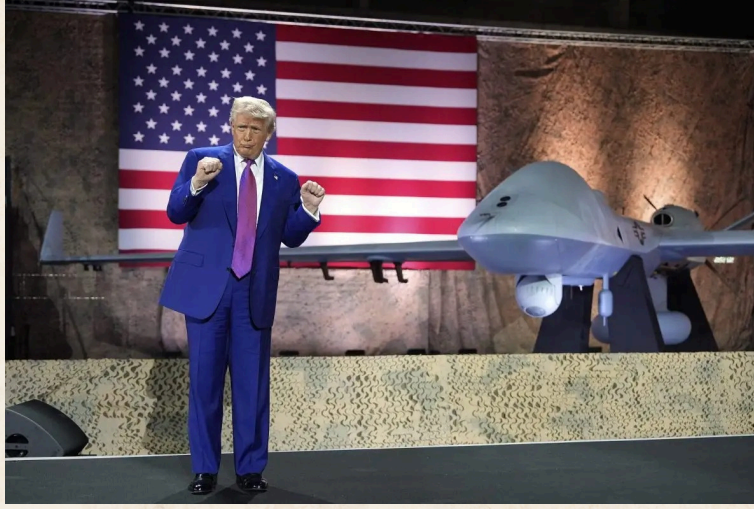
18 aydır gerilimli seyreden ABD-Kanada ticaret ilişkileri, Ağustos 2026'da tarihi bir kopuş yaşamıştır. ABD Ticaret Temsilcisi Jamieson Greer ile Kanada'nın ticaretten sorumlu bakanı Dominic LeBlanc arasında 17-21 Ağustos'ta Washington'da yürütülen müzakereler başlangıçta umut verici olsa da görüşmeler 21 Ağustos akşamı aniden çökmüştür.

Trump, 19 Ağustos'ta iki tarafın geçici bir anlaşmaya vardığını açıklayarak yüzde 50'lik tarifeleri üç gün ertelemişti. ABD yönetimi, Kanada'nın otomobil, alkol ve süt ürünlerine yönelik "ayrımcı uygulamalarını" gerekçe göstererek 1930 tarihli Tarife Yasası'nın 338. maddesini devreye sokmuş ve yaklaşık 28 milyar dolarlık Kanada malına yüzde 50 ek tarife getirmiştir. 22 Ağustos'ta yürürlüğe giren tarifeler; hokey sopası, şarap, süt ürünleri, çimento ve giyim gibi ürünleri kapsamakta ve Kanada'nın ABD'ye ihracatının yaklaşık yüzde 5,5'ini etkilemektedir.

Kanada Başbakanı Mark Carney, ABD'nin taleplerini "ekonomik olarak mantıksız ve adaletsiz" olarak nitelendirerek Washington'un "çok fazla talep edip çok az şey teklif ettiğini" söylemiştir. Carney ayrıca 8 Eylül'den itibaren çelik, süt ürünleri, beyaz eşya, tarım ekipmanları, kağıt, elektronik gibi sektörler için tarifeler uygulanacağını açıklamış ve ABD'nin adımını "saldırı" olarak tanımlayarak, "Saldırıya uğradığınızda savaşsınız" ifadelerini kullanmıştır.

Krizin arka planında Trump'ın Kanada'yı zaman zaman "ABD'nin 51. eyaleti" olarak nitelendirmesi ve yıl boyunca devam eden karşılıklı tarife dalgaları bulunmaktadır. Yaşanan kopuşun, T-MEC'in (USMCA) geleceğine yönelik müzakereleri de zorlaştırması beklenmektedir. Taraflar arasında yeni bir müzakere takvimi açıklanmazken, karşılıklı tarifelerin ne kadar süreceği belirsizliğini korumaktadır.

TRUMP'IN DRONE TARİFELERİ VE DONANMA KARARI: “AMERİKAN DRONE ÜSTÜNLÜĞÜ”

ABD Başkanı Trump, 13 Ağustos 2026'da imzaladığı bir bildiriyle ithal dronlara ve drone bileşenlerine yüzde 100'e varan gümrük tarifesi getirmiştir. Düzenlemeye göre 25 kilogramdan ağır veya termal görüntüleme kabiliyetine sahip dronlar yüzde 100, daha küçük dronlar ise yüzde 25 oranında tarifeye tabi tutulacak; AB, Japonya, Güney Kore ve Tayvan gibi müttefiklerden gelen dronlarda oran yüzde 15'e, Birleşik Krallık'tan gelenlerde ise yüzde 10'a inecektir. Tarifeler 3 Eylül'de yürürlüğe girecek, daha az hassas bileşenlere yönelik tarifeler ise 180 gün ertelenecektir.

Beyaz Saray, adımı Haziran 2025'te imzalanan “Amerikan Drone Üstünlüğünü Serbest Bırakma” kararnamesinin devamı olarak sunmuş, Çin merkezli üreticilere (özellikle DJI ve Autel Robotics gibi şirketlere) olan bağımlılığın ulusal güvenlik açığı oluşturduğunu belirtmiştir. Karar açıklanır açıklanmaz AeroVironment, Aeve ve Unusual Machines gibi yerli drone üreticilerinin hisseleri borsada yükseliş kaydetmiştir. Ticaret Bakanlığı'na ayrıca, ABD'de yeni üretim tesisi kurmayı taahhüt eden şirketlere inşaat sürecinde gümrüksüz ithalat imkânı tanıyan bir “yerleştirme programı” oluşturma yetkisi verilmiştir.

Uzmanlara göre adım, savunma ve ticari drone tedarik zincirinin Çin'den koparılması sürecini hızlandırma potansiyeli taşısa da motor mıknatıslarının yaklaşık yüzde 90'ının ve batarya hücrelerinin neredeyse tamamının hâlâ Çin'den temin edildiği göz önüne alındığında, yerli üretimin kısa vadede tam bağımsızlığa ulaşmasının zor olduğu değerlendirilmektedir.

Trump, 14 Ağustos'ta, drone tarifeleriyle aynı gün imzaladığı ikinci bir kararnameyle ABD Donanması'na yönelik iki önemli talimat vermiştir: Savunma Bakanı Pete Hegseth'in beşinci bir deniz tersanesi kurması ve nükleer uçak gemilerinde eski teknolojilerin bazılarının yeniden devreye alınması. Aynı kararname, yabancı gemi inşa şirketlerinin, ABD tersanelerine kalıcı yatırım yapmaları ve tüm-Amerikalı bir işgücü eğitmeleri şartıyla, kendi ana tersanelerinde inşa edip ABD'ye teslim edecekleri en fazla iki gemiyi geçici olarak inşa etmelerine izin vermiştir. Beyaz Saray, bu adımı ABD'nin gemi inşa kapasitesindeki uzun süredir devam eden gerilemeyi telafi etmeye yönelik geçici bir “köprü” çözümü olarak sunmuş; ilave gemilerin ise yeniden canlandırılan Amerikan tersanelerinde inşa edileceğini vurgulamıştır. Karar, ABD Donanması'nın Güney Çin Denizi'nde artan faaliyet gösterdiği bir dönemde, hem deniz gücünün hızlı biçimde takviye edilmesi hem de yerli tersane endüstrisinin yeniden inşası hedeflerini aynı anda gözetmeye çalışan bir denge arayışı olarak değerlendirilmektedir.

Uzmanlara göre bu adım, Trump yönetiminin ekonomik milliyetçilik ile kısa vadeli askeri kapasite ihtiyacı arasında kurmaya çalıştığı hassas dengeyi yansıtmaktadır; zira yabancı tersanelere tanınan geçici izin, yerli tersane sektörünü koruma söylemiyle bir ölçüde çelişmektedir.

◆ ASYA-PASİFİK ◆

PAKİSTAN, SUUDİ ARABİSTAN VE TÜRKİYE ORTAK SAVUNMA PAKTİ İMZALADI

Suudi Arabistan Veliaht Prensi Bin Selman, Pakistan Başbakanı Şerif ve Cumhurbaşkanı Erdoğan, antlaşmayı imzalamak üzere Mekke’de bir araya geldi. Bu antlaşma ile ABD-İran savaşının tırmandırdığı gerilimin ardından bölgesel güvenlik alanında ortak işbirliğinin güçlenmesi beklenmektedir. Antlaşma, bölgede savaşların, çatışmaların ve askeri gerilimlerin arttığı bir dönemde gündeme getirilmiştir. Özellikle Körfez ülkelerini de içine çeken ABD-İran savaşı, Hürmüz Boğazı ve Kızıldeniz’deki deniz taşımacılığını askıya almıştır. Pakistan Dışişleri Bakanlığı, söz konusu antlaşmanın her türlü saldırganlık eylemine karşı caydırıcılığı pekiştirmeyi hedeflediğini ve üç ülkeden birine yapılacak bir saldırının hepsine yapılmış sayılacağını belirtmiştir. Reuters’e konuşan bir Türk yetkili de antlaşmanın tamamen savunma odaklı olduğunu ve yalnızca bu alanda karşılıklı destek taahhüdü içerdiğini ifade etmiştir. Yetkili, paktın belirli bir aktörü hedef almadığını, aksine bölgedeki diğer ülkelerin de katılımına açık olduğunu vurgulamıştır. Metnin, bu devletler arasındaki veya diğer ülke ve kuruluşlarla yapılmış mevcut ikili ve çok taraflı anlaşmaları feshetmediğini veya bunların yerini almadığını da sözlerine eklemiştir.

ABD, GÜNEY KORE VE JAPONYA’DAN ORTAK ASKERİ TATBİKAT

ABD, Güney Kore ve Japonya, Kuzey Kore’nin nükleer ve füze programına karşı Kore Yarımadası açıklarında yeni bir üçlü askeri tatbikat düzenleyeceklerdir. “Freedom Edge” adı verilen bu tatbikatın 7 Eylül’de başlaması ve Güney Kore’nin güneyindeki Jeju Adası açıklarında beş gün sürmesi planlanmaktadır. ABD Pasifik Komutanlığı (PACOM), Japonya Öz Savunma Kuvvetleri ve Güney Kore Silahlı Kuvvetleri ile yakın koordinasyon içinde tatbikata hazırlandığını açıklamıştır. PACOM Sözcüsü Chloe Morgan, tatbikatın ortak operasyonel uyumluluğu geliştirmeyi ve Pasifik genelinde barış ve istikrarı desteklemek amacıyla savunma ortaklıklarını güçlendirmeyi hedeflediğini belirtmiştir. Tatbikatın önceki yıllarla aynı kapsam ve ölçekte yapılıp yapılmayacağı ise açıklanmamıştır. Tatbikat kapsamında füze savunması, denizaltı savunma harbi ve gözetleme gibi alanlarda ortak kabiliyetlerin geliştirilmesi planlanmaktadır. Seul ve Tokyo tatbikatı savunma ve caydırıcılık amacıyla değerlendirirken, Kuzey Kore benzer faaliyetleri kendisine yönelik provokasyon olarak nitelendirmektedir. Öte yandan ABD Başkanı Donald Trump, Güney Kore ile gerçekleştirilen ortak tatbikatların maliyetini ve Kim Jong Un ile ilişkilerini gerekçe göstererek tatbikatların önemli ölçüde azaltılması talimatını verdiğini de açıklamıştır.

TAYVAN, ÇİN’E KARŞI PENGHU ADALARI’NIN SAVUNMASINI GÜÇLENDİRİYOR

Tayvan, Çin’in olası bir saldırısında ilk hedeflerden biri olabileceği belirtilen Penghu Adaları’nın savunmasını güçlendirmektedir. Tayvan Boğazı’nda bulunan 90 ada ve adacıktan oluşan Penghu’da binlerce asker, Çin işgaline karşı eğitim almaktadır. Tayvan birlikleri; ağustos ayında gerçekleştirilen Han Kuang tatbikatları kapsamında tank, topçu, havan ve piyade birlikleriyle hava ve deniz yoluyla yapılabilecek çıkarma operasyonlarına karşı canlı ateş tatbikatı gerçekleştirdi. Aynı hafta Donanma Kıyı Operasyonları Komutanlığı ilk kez Penghu’ya konuşlandırılırken Hsiung Feng III füzeleri taşıyan sistemler de adalara gönderilmiştir. Tayvan ayrıca temmuz ayında Penghu’da ilk insansız hava aracı kuvvetini kurmuştur.

Tayvanlı güvenlik yetkilileri ve askeri uzmanlara göre Penghu’nun stratejik konumu, adaları Çin Halk Kurtuluş Ordusu için önemli bir hedef hâline getirmektedir. Penghu’nun Çin tarafından ele geçirilmesinin Pekin’e Tayvan Boğazı üzerinde önemli bir avantaj sağlayabileceği belirtilmektedir. Tayvan yönetimi ayrıca adalarda yaşayan yaklaşık 110 bin kişinin olası bir savaş durumunda direncini artırmaya yönelik programlar yürütmektedir. Çin ise Tayvan’ın adaları güçlendirme planlarını eleştirmekte ve güç kullanımından vazgeçmediğini belirtmektedir.

RUSYA'NIN İHTİLAFLI ADALARDA FÜZE DENEMELERİNE JAPONYA'DAN TEPKİ

Pasifik Filosu, Putin'in adaları ziyaretinin, Tokyo'nun Rusya'nın Japonya büyükelçiliğini çağırmasına ve ABD'nin Japon egemenliğine destek açıklamasından birkaç gün sonra Bastion füzesi testi gerçekleştirmiştir. Putin'in adalar ziyareti sonrasında adalar açıklarında füze denemeleri yapma kararı, iki ülke arasındaki gerilimi artırarak Japonya'da gerçekleşen protesto dalgasını tetiklemiştir. Japon haber ajansı Kyodo, Rusya'nın füze denemesini gerçekleştirdiğini bildirdiklerini aktardı; ancak denemenin ne zaman yapıldığı netlik kazanmamıştır. Kyodo'ya göre Bastion gemi savaş füzesi sistemi ile dolu olan birlik, denemeyi en büyük adası olan Etorofu'dan gerçekleştirmiştir. Ajans, tatbikatın düşman gemilerine yönelik bir saldırıyı simüle ettiğini ve en az 300 kilometrelik menzilde tüm hedeflerin vurulduğunu kaydetmiştir.

Dışişleri Bakanı Toshimitsu Motegi, perşembe günü Umman ziyareti sırasında yaptığı açıklamada, "Rusya'nın kuzey topraklarındaki bu füze tatbikatlarını da içeren askeri yığınağının, Japonya'nın kuzey topraklarına ilişkin tutumuyla çeliştiğine ve kabul edilemez olduğuna inanıyoruz." dedi. Motegi, "Rusya'nın, bu topraklara ilişkin duruşuna aykırı olduğu için dört kuzey adasında askeri gücünü artırmaya yönelik adımlarını tolere edemeyiz." diyerek sözlerine eklemeye yapmıştır. Japon kamu yayıncısı NHK'ye göre Motegi, Tokyo'nun Japonya'nın ulusal çıkarlarına neyin hizmet ettiğini değerlendirerek zamanında karşılık vereceğini de vurgulamıştır. Rusya ile Japonya arasındaki uzun süredir devam eden Kuril Adaları anlaşmazlığı, Ağustos 2026'da gerçekleştirilen askerî tatbikatlarla yeniden gündeme gelmiştir.

Rusya'nın Güney Kuril Adaları, Japonya'nın ise "Kuzey Toprakları" olarak adlandırdığı dört ada üzerindeki egemenlik tartışması, İkinci Dünya Savaşı'nın son dönemlerinden beri iki ülke arasındaki ilişkilerin temel sorunlarından biri olmayı sürdürmektedir. Adalar, 1945 yılında Sovyetler Birliği tarafından kontrol altına alınmış ve günümüzde Rusya'nın yönetimi altında bulunmaktadır. Japonya ise adalar üzerindeki egemenlik iddiasını devam ettirmektedir. Bu anlaşmazlık, iki ülke arasındaki ilişkilerin normalleşmesini ve kalıcı bir barış anlaşmasının imzalanmasını da zorlaştırmaktadır. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, 13 Ağustos 2026'da ihtilaflı adaları ziyaret etmiştir. Bu ziyaret, Putin'in ilk resmi ziyareti olmuştur ve bu, Japon hükümetinin Rusya büyükelçisini çağırmasına yol açmıştır. Putin'in ziyaretinin ardından Japonya Başbakanı Sanae Takaichi, adaların "tarihsel olarak da uluslararası hukuka göre de Japonya topraklarının ayrılmaz bir parçası olduğunu" söylemiştir.

Takaichi, bu ziyaretin "Japon halkının duygularını incittiğini ve kesinlikle kabul edilemez olduğunu" da belirtmiştir. Uluslararası ilişkiler teorilerinden biri olan Neorealizme göre, gelişmenin temelinde uluslararası sistemdeki anarşi ve devletlerin kendi güvenliklerini sağlama zorunluluğu bulunmaktadır. Rusya'nın adalar çevresindeki askerî kapasitesini artırması, Moskova'nın bölgedeki stratejik konumunu ve caydırıcılığını güçlendirme çabası olarak değerlendirilebilir. Özellikle Japonya'nın ABD ve diğer bölgesel aktörlerle güvenlik iş birliğini geliştirmesi, Rusya açısından bir güvenlik tehdidi algısı yaratabilmektedir. Buna karşılık Rusya'nın askerî varlığını güçlendirmesi, Japonya'nın kendisini daha fazla tehdit altında hissetmesine ve kendi askerî kapasitesini artırmaya neden olabilir. Bu durum güvenlik ikilemi yaratmaktadır. Dolayısıyla olay yalnızca bir toprak anlaşmazlığı değil, Rusya ve Japonya'nın bölgesel güç dengesi içerisindeki güvenlik arayışlarının birbirini tetiklediği bir süreç olarak değerlendirilebilir.

ORTADOĞU

**GAZZE BARIŞ KURULU'NDAN NETANYAHU'YA
SALDIRILARI DURDURMA ÇAĞRISI**

İsrail basınında 3 Ağustos 2026'da yer alan ve Sputnik Türkiye tarafından aktarılan haberlere göre, Gazze Barış Kurulu Yüksek Temsilcisi Nickolay Mladenov ile Üst Düzey Danışman Aryeh Lightstone, İsrail Başbakanı Benyamin Netanyahu'dan Gazze Şeridi'ndeki askeri operasyonların derhal durdurulmasını talep etti. Görüşme, ABD Başkanı Donald Trump'ın 20 maddelik barış planının kabul edilmesinin ardından gerçekleşti. Anlaşmanın sağlandığı hafta sonunda İsrail'in düzenlediği saldırılarda 28 Filistinlinin hayatını kaybetmesi ve çok sayıda sivilin zarar görmesi üzerine kurul, ateşkesin korunması için harekete geçti. Heyet, Netanyahu'ya anlaşma koşullarına uyulması çağrısında bulunurken, İsrailli üst düzey bir yetkili, ordunun mevcut mevzilerinden çekilmeyeceğini ve güvenlik tehditlerine karşı operasyonların sürdürüleceğini açıkladı. Gelişmeler, Gazze'deki kırılğan barış sürecinin geleceğine ilişkin soru işaretlerini artırdı.

**IRAK-TÜRKİYE HATTINDA PETROL SEVKİYATI
ARTIŞI**

Irak Petrol Bakanlığı resmi Sözcüsü Salim ar-Rikabi tarafından Ağustos 2026 sonunda yapılan açıklamaya göre Irak, Türkiye'nin Akdeniz kıyısındaki stratejik Ceyhan Limanı üzerinden gerçekleştirdiği ham petrol ihracatını belirgin şekilde artırarak günlük yaklaşık 150 bin varil seviyesine ulaştırdı. Küresel enerji piyasalarındaki payını pekiştirmeyi, ulusal gelir kaynaklarını çeşitlendirmeyi ve sevkیات rotalarını aktif tutmayı amaçlayan Bağdat yönetimi, Basra Körfezi kıyısındaki güney limanlarından dünya pazarlarına aktarılan 2 ila 2,1 milyon varillik sevkiyata ek olarak Türkiye koridorundaki akışı güçlendirmeye odaklanıyor. Artışın istikrarlı şekilde sürdüğünü vurgulayan Rikabi, Ceyhan'a uzanan mevcut petrol boru hattının taşıma kapasitesinin modernizasyon ve genişletme çalışmalarıyla günlük 750 bin varile çıkarılmasının hedeflendiğini ifade etti. Bu doğrultuda Irak hükümeti, ihracat potansiyelini daha da artırmak ve bölgesel enerji ticaretindeki rolünü kalıcı kılmak amacıyla yeni boru hattı altyapılarının inşasına yönelik teknik ve lojistik hazırlıklarını hız kesmeden sürdürüyor. Türkiye ile tesis edilen ikili transit mutabakatları çerçevesinde yürütülen bu operasyonel hamle, Akdeniz üzerinden uluslararası piyasalara güvenli ve kesintisiz ham petrol arzı sağlamanın yanı sıra Ankara ile Bağdat arasındaki bölgesel ekonomik iş birliği ile stratejik enerji ortaklığını derinleştirerek Ortadoğu enerji jeopolitiğinde dengeleri doğrudan etkileyen önemli bir kazanım sunuyor.

**TAHRAN YÖNETİMİNDEN HÜRMÜZ BOĞAZI
AÇIKLAMASI**

İran Meclis Başkanı Muhammed Bakır Kalibaf'ın 18 Ağustos 2026'da Meclis oturumunda yaptığı açıklamaya göre Tahran yönetimi, Hürmüz Boğazı'nın yeniden deniz trafiğine açılması için Washington'ın belirli şartları yerine getirmesini talep etti. Kalibaf, İran'a yönelik ablukanın kaldırılması, bloke edilen mali varlıkların serbest bırakılması, petrol satışını kısıtlayan yaptırımların sona erdirilmesi ve askeri operasyonlarla tehditlerin durdurulması gerektiğini belirtti. Önceki mutabakat kapsamında sağlanan geçici ateşkes ve ablukasız dönemin İran'ın ekonomik dayanıklılığını ve savunma kapasitesini güçlendirdiğini savunan Kalibaf, ülkesinin olası dış müdahalelere karşı daha güçlü bir askeri hazırlık seviyesine ulaştığını ifade etti. Tahran'ın Hürmüz Boğazı'nı yaptırımların kaldırılması için stratejik bir koz olarak kullanması, enerji arz güvenliği ve bölgesel istikrar açısından riskleri artırıyor.

**İSRAİL ORDUSUNUN GÜNEY LÜBNAN'DAKİ
ATEŞKES İHLALLERİ VE KARA SIZMASI**

Lübnan haber ajansı NNA'nın 26 Ağustos 2026 aktarımlarına göre İsrail ordusu, kademeli çekilmesini öngören ateşkes mutabakatını ihlal ederek Lübnan'ın güneyinde yer alan Sur, Merciiyyun, Bint Cubeyl ve Nebatiye vilayetlerine eş zamanlı hava ve kara saldırıları gerçekleştirdi. Gerginliği tırmandıran operasyonlar sırasında savaş uçakları Sur ve Mansuri hatlarını vurup Litani Nehri yatağını bombalarken, topçu birliklerinin Merciiyyun Ovası ve çevresindeki beldeleri hedef alması sonucu tarım arazilerinde yangınlar çıktı; Tayr Debba beldesinde ise İsrail menşeli mühimmat kalıntısının patlamasıyla Lübnan vatandaşı yaralandı. Sahada askeri tahkimatı ve baskıyı artırmayı amaçlayan kara unsurları kavşaklara toprak barikatlar kurarken, bir İsrail birliğinin Meyfedun beldesindeki es-Savvan Tepesi'ne sızarak bir konuta konuşlanması sınır hattındaki kırılğanlığı derinleştirdi. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Sözcüsü Stephane Dujarric ise UNIFIL misyonunun sadece birkaç gün içinde 173 hava sahası ihlali ve onlarca İHA faaliyeti raporladığını belirterek, İsrail güçlerinin gözlem ve raporlama faaliyetlerini fiilen engellemesini kınadı. İsrail'in diplomatik taahhütlere rağmen sınır güvenliği ve alan kontrolünü gerekçe göstererek sürdürdüğü bu sistematik askeri hamleler, uluslararası hukuku ve barış gücü misyonunun operasyonel alanını doğrudan hiçe sayarak Güney Lübnan'daki istikrarsızlığı derinleştirmekte ve bölgesel çatışma dinamiklerini tehlikeli biçimde yeniden tetiklemektedir.

◆ GAZZE SEMALARINDA UÇURTMA GERİLİMİ ◆

Orta Doğu'da aylardır devam eden çatışmalar, yıkım ve insani krizin gölgesinde Gazze Şeridi'nde gündelik hayatın en temel unsurları dahi yeni bir gerilim başlığına dönüşüyor.

Sputnik Türkiye'nin 26 Ağustos 2026 tarihli haberine göre İsrail yönetimi ve ordusu, Gazze'den sınır hattına doğru uçurulan uçurtmaları doğrudan bir tehdit olarak tanımlayarak bu duruma "en güçlü ve sert şekilde karşılık verileceğini" duyurdu. İsrail makamları, uçurtmaların sınır ötesinde yangın çıkarma, keşif yapma veya patlayıcı taşıma amacıyla kullanıldığını öne sürüyor. Buna karşılık Filistinli kaynaklar ve sivil halk, çocukların uçurtma uçurmasının askeri bir bahane haline getirildiğini ifade ediyor. Bu durum, savaşın gündelik yaşam üzerindeki baskısını daha da görünür kılıyor.

Bu gelişme, Gazze'de yaşanan insani dramın yalnızca bombardımanlarla sınırlı olmadığını, baskı ve korku ortamının sivillerin en küçük yaşam alanlarına kadar sızdığını ortaya koyuyor. İsrail güvenlik yetkililerinin sert tehditleri, sınır boyundaki çocukların dahi hedef alınabileceği endişesini artırıyor. Yardım çalışanları ve aileler, saldırı korkusu nedeniyle çocukların uçurtmalarını kırmak zorunda kaldıklarını, gökyüzünün bile artık Gazzeliler için bir oyun veya nefes alma alanı olmaktan çıktığını belirtiyor.

İsrail tarafının açıklamaları, askeri harekâtların ve sınır baskısının meşrulaştırılması için yeni gerekçeler üretildiği yönündeki eleştirileri güçlendiriyor. Gazze'de kuşatma ve abluka nedeniyle temel gıda, su ve ilaç gibi hayati ihtiyaçlara ulaşmak bile imkânsız hâle gelmişken, Tel Aviv yönetiminin uçurtmalara yönelik misilleme tehdidinde bulunması tepki topluyor. Her uçurtmanın askeri tehdit olarak kodlanması, sivillere yönelik ateş açma eşiğini tehlikeli biçimde düşürüyor.

Bu tehdit dalgası, ağır kuşatma altında yaşam mücadelesi veren sivillerin üzerindeki psikolojik baskıyı daha görünür hâle getiriyor. Bir çocuğun gökyüzüyle kurduğu en yalın ve masum bağı temsil eden uçurtmaların askeri misilleme söyleminin merkezine oturtulması, bölgedeki yaşam alanlarının ne denli daraldığını gösteriyor. Yıkılan sokaklarda ve çadır kentlerde yaşayan aileler, artık gökyüzüne bakarken bile korku ve kaygı yaşıyor. En ufak bir hareketliliğin, hatta rüzgârla savrulan bir naylon parçanın dahi saldırıya gerekçe yapılabilmesi ihtimali, halkın günlük rutinlerini felç ediyor.

Sahadaki bağımsız gözlemciler ve insan hakları kuruluşları, bu sert tutumun abluka ve güç gösterisini meşrulaştırma çabasından ibaret olduğunu vurguluyor. Gazze sokaklarındaki gerilim, sivil ile askeri hedef arasındaki çizginin nasıl silikleştirildiğini ve savaş koşullarında masumiyetin bile nasıl bir güvenlik gerekçesine kurban edildiğini ortaya koyuyor. Öte yandan Filistinli gruplar ve insan hakları savunucuları, İsrail'in uçurtmaları bahane ederek düzenleyeceği olası saldırıların yeni sivil kayıplara yol açacağı konusunda uluslararası toplumu uyarıyor. Güvenli sığınağı kalmayan Gazze halkı için bu tür açıklamalar, yeni bir saldırı dalgasının habercisi olarak algılanıyor.

Çocukların travmalarını hafifletmek için başvurdukları en basit oyunların bile ölümcül tehdit şeklinde sunulması, sahadaki psikolojik baskının boyutunu özetliyor. Uluslararası insan hakları örgütleri tehditlerin durdurulması çağrısında bulunurken, askeri hareketlilik gerilimin tırmandığını gösteriyor. Böylece gökyüzü bile güvenli bir alan olmaktan tamamen çıkıyor.

Sonuç olarak, İsrail'in Gazze'den uçurulan uçurtmaları hedef tahtasına oturtması ve misilleme açıklamaları yapması, bölgedeki krizin ne denli derin ve çözümsüz olduğunu gösteriyor. En ileri askeri teknolojilere sahip bir ordunun, savaşın harabeye çevirdiği bir coğrafyadaki uçurtmaları doğrudan hedef ilan etmesi, hem ablukanın ağırlığını hem de Gazze'de yaşayan insanların nefes alacak alanının kalmadığını gösteren acı bir tablo sunuyor.

BATI AVRUPA

AB'DEN KOLOMBİYA'YA DEPREM SONRASI 2,1 MİLYON EUROLUK ACİL YARDIM

Avrupa Birliği (AB), Kolombiya'nın orta ve batı kesimlerini sarsan 7,4 büyüklüğündeki yıkıcı depremin ardından acil insani yardım çalışmalarını desteklemek amacıyla 2,1 milyon euroluk mali kaynak tahsis ettiğini duyurdu. Avrupa Komisyonu tarafından yapılan resmi açıklamaya göre, hazırlanan yardım paketi afetzedelerin en acil yaşamsal ihtiyaçlarını karşılamayı hedefliyor.

Yardım fonu; sağlık hizmetleri, temiz içme suyu, sanitasyon ve hijyen malzemelerinin temininin yanı sıra barınma, gıda, koruma ve doğrudan nakit desteği sağlamak için sahadaki insani yardım ortakları aracılığıyla kullanılacak. AB'nin insani yardım ortağı Alman Kızılhaçı'nın, Chocó ve Valle del Cauca bölgelerindeki 2 bin 500 ailenin öncelikli ihtiyaçları için mevcut projelerden 100 bin euroluk kaynağı sahaya aktardığı bildirildi.

Depremi hemen ardından Kolombiya'nın AB Sivil Koruma Mekanizması'nı harekete geçirmesi üzerine Acil Müdahale Koordinasyon Merkezi (ERCC) yerel makamlarla yakın temas kurdu. Arama-kurtarma operasyonlarına rehberlik etmek ve hasar tespit çalışmalarını hızlandırmak amacıyla AB'nin Copernicus uydu haritalama servisi de devreye sokuldu. Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, arama-kurtarma çalışmalarının devam ettiği kritik süreçte Kolombiya halkının yanında olduklarını belirterek dayanışma mesajı paylaştı. Komisyon yetkilileri, sahadaki durumun ve ihtiyaçların gelişimine bağlı olarak bölgeye ilave yardım sağlanmaya hazır olduğunu ifade etti.

BURNHAM'IN İLK YURT DIŞI DURAĞI: UKRAYNA

İngiltere Başbakanı Andy Burnham, göreve başlamasının ardından ilk yurt dışı ziyaretini Ukrayna'ya gerçekleştirerek Kiev'de düzenlenen "Gönüllüler Koalisyonu" toplantısına katıldı. Ukrayna'nın bağımsızlığının 35'inci yıl dönümünde gerçekleşen ziyaret, Avrupa'nın Rusya karşısında Kiev'e desteğini sürdürdüğünü göstermesi açısından önem taşıdı. Burnham, toplantıya Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ve Almanya Başbakanı Friedrich Merz ile birlikte eş başkanlık etti. Ziyarette İngiltere, Ukrayna'nın uzun menzilli füze üretim kapasitesini geliştirmesine yönelik yeni destek açıkladı. Londra, Storm Shadow füzelerinin Fransız versiyonu SCALP'a ilişkin bazı teknik bilgilerin paylaşılmasına izin vererek Ukrayna'nın bu silahları ülke içinde üretmesini desteklemeyi planlıyor. Zirvede ayrıca Ukrayna'nın hava savunma ihtiyacı ele alınırken, Patriot önleyicilerinin temini konusunda daha fazla destek çağrısı yapıldı.

PORTEKİZ'DE YÜZ KAPATMA YASAĞI YÜRÜRLÜĞE GİRİYOR

Portekiz'de kamuya açık alanlarda yüzün tamamen kapatılmasını yasaklayan düzenleme, Cumhurbaşkanı António José Seguro tarafından onaylandı. Yerel basında "burka yasası" olarak adlandırılan düzenleme, özellikle burka ve nikap kullanan kadınları etkilerken, metinde herhangi bir din veya kıyafet türüne doğrudan atıfta bulunulmuyor. Yasa, kamuya açık alanlarda kişinin yüzünü gizleyen veya kimliğinin belirlenmesini engelleyen kıyafetlerin kullanımını yasaklıyor. Düzenleme, iktidardaki sağ partiler ve aşırı sağ Chega'nın desteğiyle 17 Temmuz'da parlamentodan geçti. Cumhurbaşkanı Seguro, kararını sosyal bütünleşme, ayrımcılığın önlenmesi ve kamu güvenliği gerekçeleriyle savunurken, konunun "yüksek toplumsal ve kültürel hassasiyet" taşıdığını da vurguladı. Yasaya göre ihlaller, durumun ihmal veya kasıtlı gerçekleşmesine bağlı olarak 150 ila 3 bin euro arasında para cezasıyla sonuçlanabilecek. İbadethaneler, diplomatik temsilcilikler ve uçaklar kapsam dışında tutuluyor. Portekiz böylece Avrupa'daki benzer kısıtlamalara sahip ülkeler arasına katılıyor. Fransa 2011'den, Danimarka 2018'den bu yana kamuya açık alanlarda yüzü tamamen kapatan kıyafetleri yasaklarken, Hollanda ve Lüksemburg daha sınırlı alanlarda benzer düzenlemeler uyguluyor. Düzenleme, insan hakları kuruluşlarının da tepkisini çekti. Amnesty International, yasağın özellikle yüzünü örten Müslüman kadınların din ve ifade özgürlüğünü ihlal edebileceği uyarısında bulundu.

KİEV'DE SİRENLER ÇALDI, DIŞİŞLERİ BAKANLARI SİĞİNAKTA GÖRÜŞTÜ

Belçika Dışişleri Bakanı Maxime Prévot'un Ukrayna'nın başkenti Kiev ziyareti sırasında hava saldırısı sirenlerinin çalması üzerine görüşmeler sığınakta gerçekleştirildi.

Ukrayna Dışişleri Bakanı Andrii Sybiha, Rus insansız hava araçlarının saldırıları nedeniyle Belçikalı mevkidaşıyla Ukrayna Dışişleri Bakanlığı'nın yer altındaki sığınagında görüştü. Sybiha, bu durumun milyonlarca Ukraynalının günlük yaşamının bir parçası olduğunu belirterek Belçikalı bakanın da savaşın gerçekliğini doğrudan deneyimlediğini ifade etti. Kiev'de salı günü sekiz kez hava saldırısı alarmı verildi. Sybiha, Belçika'nın savaş boyunca Ukrayna'ya sağladığı 4,6 milyar euroyu aşan destek için teşekkür etti. Ayrıca NATO'nun PURL girişimi kapsamında bu yıl sağlanan 1 milyar euronun üzerindeki askerî yardımın önemini vurguladı. Ziyaret sırasında Harkiv'deki Rus saldırılarında en az 10 kişi hayatını kaybetti, 18 kişi yaralandı.

İZLANDA VE AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ

İzlanda'da Avrupa Birliği (AB) ile üyelik müzakerelerinin yeniden başlatılıp başlatılmayacağına ilişkin düzenlenen referandumdan “hayır” sonucu çıktı. Yaklaşık 400 bin nüfuslu ülkede 29 Ağustos'ta gerçekleştirilen oylamada seçmenlerin yüzde 52,8'i AB üyelik müzakerelerinin yeniden başlatılmasına karşı oy kullanırken, yüzde 47,2'si “evet” dedi. İzlanda kamu yayın kuruluşu RÚV'un açıkladığı verilere göre referanduma katılım oranı yüzde 82,5'e ulaştı. Yüksek katılım oranı, AB ile ilişkilerin geleceğinin İzlanda kamuoyunda önemli bir tartışma konusu olduğunu ortaya koydu.

Referandum, doğrudan AB üyeliğini oylamak yerine daha önce askıya alınan üyelik müzakerelerinin yeniden başlatılıp başlatılmamasına ilişkin yapıldı. İzlanda, AB üyeliği için 2009 yılında başvuruda bulunmuş ve müzakerelerde önemli ilerleme kaydetmişti. Ancak 2017 yılında AB karşıtı bir hükümetin iktidara gelmesinin ardından üyelik süreci askıya alınmıştı. Aradan geçen yıllarda İzlanda, Avrupa Ekonomik Alanı ve Schengen bölgesi aracılığıyla AB ile yakın ekonomik ve siyasi ilişkilerini sürdürmesine rağmen tam üyelik konusu yeniden gündeme gelmemişti.

Son dönemde Avrupa'daki jeopolitik dengelerin değişmesi, Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik savaşı ve Avrupa'nın güvenlik politikalarındaki dönüşüm, İzlanda'nın AB ile ilişkilerini yeniden değerlendirmesine yönelik tartışmaları artırdı. Mevcut hükümet de değişen güvenlik ve ekonomik koşullar ışığında üyelik sürecinin yeniden ele alınmasını destekledi. Ancak referandum kampanyasında, özellikle ülkenin önemli ekonomik sektörlerinden biri olan balıkçılık öne çıkan başlıklardan biri oldu.

“Hayır” kampanyasını destekleyenler, AB'nin ortak balıkçılık politikasının İzlanda'nın deniz kaynakları üzerindeki kontrolünü azaltabileceğini ve ülkenin ekonomik çıkarları ile egemenliği açısından risk oluşturabileceğini savundu. “Evet” cephesi ise AB ile üyelik müzakerelerinin yeniden başlatılmasının İzlanda'ya ekonomik istikrar, yatırım olanakları ve Avrupa'nın güvenlik politikalarına daha güçlü katılım sağlayabileceğini ileri sürdü. Referandum sonucunun ardından Başbakan Kristrún Frostadóttir, seçmenlerin kararına saygı göstereceklerini belirtti. “Hayır” sonucunun çıkmasıyla İzlanda'nın AB üyelik sürecinin yeniden başlatılması yönündeki girişim şimdilik rafa kaldırılırken, ülkenin AB ile mevcut yakın ilişkilerinin devam etmesi bekleniyor.

Sonuç, Avrupa Birliği'nin genişleme politikası açısından da dikkat çekici bir gelişme olarak değerlendiriliyor. İzlanda'nın üyelik müzakerelerini yeniden başlatmayı reddetmesi, Avrupa'da AB'nin geleceği ve genişleme perspektifinin tartışıldığı bir dönemde, Birliğe katılım konusunda kamuoylarının ekonomik çıkarlar, egemenlik ve güvenlik gibi farklı öncelikler arasında nasıl tercih yaptığını göstermesi bakımından önem taşıyor.

TÜRK DÜNYASI

MEKKE'DE SAVUNMA EKSENİ: TÜRKİYE'NİN BÖLGESEL KONUMU GÜÇLENİYOR

Türkiye, Suudi Arabistan ve Pakistan, 7 Ağustos 2026'da Suudi Arabistan'ın Mekke kentinde Mekke Ortak Savunma Anlaşması'nı imzalayarak güvenlik mimarisinde yeni bir iş birliği zemini oluşturdu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Suudi Veliaht Prensi Muhammed bin Selman ve Pakistan Başbakanı Şahbaz Şerif'in imza attığı anlaşma, taraflardan birine yönelik silahlı saldırının üç ülkeye yönelmiş kabul edilmesini öngörüyor. Anlaşma, üç ülkenin stratejik kapasitesini aynı çerçevede birleştiriyor. Türkiye NATO üyesi ve savunma sanayisiyle askeri kapasite sağlarken, Pakistan nükleer caydırıcılığı, Suudi Arabistan ise ekonomik ve enerji gücüyle ortaklığın stratejik ağırlığını artırıyor. Anlaşmanın İran veya ülkeyi hedef almadığı açıklansa da, Körfez'deki güvenlik tehditleri ve bölgesel güç rekabeti anlaşmanın arka planını oluşturuyor.

Türkiye açısından mekanizma, NATO üyeliğine alternatif olmaktan ziyade Ankara'nın bölgesel aktörlerle iş birliğini çeşitlendirme politikasını güçlendirebilir. Savunma sanayisi, teknoloji geliştirme ve askeri koordinasyon alanlarında ilerleme, Türkiye'nin Orta Doğu ve İslam dünyasındaki diplomatik ağırlığını artırma potansiyeli taşıyor. 31 Ağustos'ta İstanbul'da yapılan komite toplantısı ve Suudi Arabistan'da kurulacak sekreteryaya anlaşmanın kurumsallaşma sürecini başlattı.

UKRAYNA'DAN AHLAT'A: AHISKA TÜRKLERİ TÜRKİYE'DE YENİ YUVALARINA KAVUŞTU

Rusya-Ukrayna Savaşı nedeniyle 2022'de Ukrayna'dan tahliye edilerek Türkiye'ye getirilen Ahıska Türklerinin bir bölümü, geçici olarak konakladıkları Elazığ'ın ardından Bitlis'in Ahlat ilçesinde kalıcı konutlarına yerleştirildi. Türkiye'nin öncülüğünde ve ilgili kurumların koordinasyonu ile yürütülen iskân kapsamında, Ahlat'ın Tunus Mahallesi'nde TOKİ tarafından inşa edilen 371 konut, 371 Ahıska Türkü ailesine tahsis edildi. İkinci etapta toplam 1.262 kişi Ahlat'a yerleşirken, daha önce ilçeye 218 aile yerleştirilmişti. 1944 sürgünüyle yurtlarından koparılan Ahıska Türklerinin farklı ülkelere dağılmasının ardından Türkiye'nin Ukrayna'daki savaş sırasında gerçekleştirdiği tahliye ve iskân politikası, soydaş politikası ile insani diplomasinin keşiştiği bir örnek oluşturuyor. Ahlat'a yerleşim, Türkiye'nin Türk dünyasıyla tarihi ve kültürel bağlarını somutlaştırırken, Ankara'nın kriz bölgelerindeki soydaşlara yönelik koruyucu rolünü güçlendiriyor. Ahıska Türklerinin Ahlat'a yerleştirilmesi, Türkiye'nin soydaş politikasını güçlendirerek Türk dünyasında dayanışma, güven ve ortak kimlik bağlarını pekiştiriyor.

İSRAIL'İN EBU ZUHUR SALDIRISI: SURİYE'DE TÜRKİYE-İSRAIL GERİLİMİ YENİ BİR BOYUT KAZANDI

İsrail'in Suriye'nin kuzeybatısındaki İdlib kırsalında bulunan Ebu Zuhur Askeri Hava Üssü'ne düzenlediği hava saldırısı, Ankara-Tel Aviv ilişkilerindeki gerilimi Suriye sahasında yeni bir aşamaya taşıdı. İsrail savaş uçakları 18 Ağustos sabaha karşı üsse yönelik saldırılar gerçekleştirirken pist ve bazı altyapı unsurları hedef alındı. Saldırının ardından İsrail makamları, Türkiye'nin üs çevresinde askerî varlık oluşturabileceği yönündeki güvenlik kaygılarını gerekçe gösterdi. Ankara ise saldırıyı kınadı. T.C. Dışişleri Bakanlığı, saldırının Suriye'nin egemenliği, toprak bütünlüğü ve altyapısını hedef aldığını belirterek İsrail'in eylemlerini "pervasız" olarak nitelendirdi. Saldırı, Türkiye'nin Suriye'deki askerî ve diplomatik etkinliğinin İsrail tarafından artan bir güvenlik meselesi olarak görüldüğünü ortaya koyarken, ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi Tom Barrack ise Washington'ın taraflar arasında çatışmasızlık mekanizması kurulması gerektiğini vurguladı.

Ankara ayrıca saldırı sırasında üste Türk askerî heyetinin bulunmadığını açıkladı. Bu gelişme, Suriye'nin yeniden yapılanması sürecinde Türkiye-İsrail rekabetinin bölgesel güç dengeleri ve güvenlik mimarisi üzerindeki etkisini görünür hâle getirdi.

KIRGIZİSTAN'DA 6. DÜNYA GÖÇEBE OYUNLARI: TÜRK DÜNYASININ KÜLTÜREL DİPLOMASİSİ GÜÇLENİYOR

Dünya Göçebe Oyunları, 31 Ağustos-6 Eylül 2026 tarihleri arasında Kırgızistan'ın ev sahipliğinde düzenleniyor. "Güçte birlik, ruhta birlik" sloganıyla gerçekleştirilen organizasyon, geleneksel sporların yanı sıra Türk dünyasının ortak kültürel mirasının tanıtılması açısından bir diplomasi platformu niteliği taşıyor. Oyunların 31 Ağustos'ta Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'teki Bişkek Arena Stadyumu'nda gerçekleştirilen açılış töreninin ardından müsabakalar 2 Eylül itibarıyla Issık Göl kıyısındaki Çolpon Ata şehrine taşınıyor. Organizasyona 90'dan fazla ülkeden 4 bin sporcunun katılması beklenirken, 42 geleneksel spor dalında yarışmalar gerçekleştiriliyor. Dünya Göçebe Oyunları, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) girişimi ve Kırgızistan'ın öncülüğünde ortaya çıkan kültürel diplomasi aracına dönüşmüş durumda. Üç organizasyon Kırgızistan'da, dördüncüsü 2022'de Türkiye'nin İzmit ilçesinde, beşincisi ise 2024'te Kazakistan'ın Astana kentinde düzenlendi. Bu süreç, Türkiye, Kırgızistan, Kazakistan ve diğer Türk devletleri arasında kültürel bağların güçlendirilmesine katkı sağlıyor. Oyunlar, Kırgızistan'ın yumuşak gücünü artırmasına, Türk dünyasının kültürel kimliğini görünür kılmasına ve ülkeler arasında kültürel etkileşimin geliştirilmesine olanak sağlıyor. .

MEKKE ANLAŞMASI: YENİ GÜÇ DENGESİ

7 Ağustos 2026'da Mekke'de Türkiye, Suudi Arabistan ve Pakistan, ortak savunma anlaşması imzalayarak güvenlik mimarisinde bir işbirliği eksen ve kolektif caydırıcılık mekanizması oluşturmuş ve stratejik özerkliği daha da güçlendirmiştir.

Türkiye, Suudi Arabistan ve Pakistan'ı buluşturan ortak paydalar; tarihsel bağlar, İslami dayanışma, stratejik çıkarlar ve mevcut savunma işbirliğidir. Anlaşma, taraflardan herhangi birine yönelik silahlı saldırının üçüne yöneltilmiş sayılmasını öngörerek kolektif savunma ve caydırıcılık mekanizması kurmaktadır. Bu hüküm, güvenlik ikilemi karşısında ortak tehdit algılarını kurumsallaştırırken ittifakın saldırgan değil, savunma odaklı niteliğini ortaya koymaktadır. Taraflar ayrıca savunma sanayii, askeri eğitim, istihbarat koordinasyonu, teknoloji paylaşımı ve birlikte çalışabilirlik alanlarında işbirliğini geliştirmeyi hedeflemektedir.

31 Ağustos'ta İstanbul'da toplanan Stratejik Siyasi ve Savunma Komitesi, mekanizmanın kurumsallaştırılmasını hızlandırmış; Suudi Arabistan'da bir sekreteryası kurulması kararlaştırılmıştır. Böylece anlaşma, yalnızca siyasi dayanışma olmaktan çıkarak düzenli istişare, ortak üretim ve güvenlik koordinasyonu üreten daha kalıcı bir bölgesel kurumsallaşma sürecine yönelmektedir. Bu yaklaşım, ortak hareket kapasitesini artırarak stratejik özerklik arayışını desteklemekte, dış güvenlik bağımlılıklarını azaltmakta ve bölgesel sorunlarda daha fazla özne olma potansiyeli yaratmaktadır. Üç ülkenin toplam stratejik rezerv potansiyeli, askeri ve ekonomik kapasiteyi destekleyen tamamlayıcı bir kaynak tabanı ortaya çıkarmaktadır.

Türkiye, Mekke Anlaşması'nın jeopolitik merkezinde yer almaktadır; çünkü NATO üyeliğini korurken bölgesel sahiplenme, stratejik özerklik ve çoklu ittifak yaklaşımını aynı anda işletmektedir. Ankara'nın savunma sanayii ekosistemi; İHA/SİHA, elektronik harp, füze, deniz platformları ve ortak üretim kabiliyetleri, ittifakın askeri birlikte çalışabilirliğini güçlendirebilecek başlıca araçlardır.

Ayrıca Türkiye'nin Orta Koridor, Türk Devletleri Teşkilatı ve Körfez bağlantıları üzerinden geliştirdiği ekonomik diplomasi, savunma işbirliğini ticaret, enerji ve ulaştırma ağlarıyla ilişkilendirme kapasitesi sağlamaktadır.

31 Ağustos'taki İstanbul toplantısında Türkiye'nin ev sahipliği yapması, Ankara'nın kurumsallaşma sürecindeki diplomatik ağırlığını göstermiştir. Bu konum, Türkiye'ye hem bölgesel krizlerde arabuluculuk hem de Türk Dünyası ile Körfez arasında stratejik bağlantı kurma fırsatı vermektedir. Türkiye'nin bölgesel işbirlikçi potansiyeli, Türk Dünyası ile Körfez'i birbirine bağlayan jeostratejik konumu sayesinde Mekke Anlaşması'nı daha geniş, çok katmanlı bir işbirliği platformuna dönüştürme ve yeni ortaklıklar geliştirme kapasitesi sunmaktadır.

Bu ittifakın İsrail/Yunanistan/Hindistan eksenine rekabeti, doğrudan askeri çatışmadan ziyade bölgesel güç dengesi, bağlantısallık ve stratejik nüfuz mücadelesi üzerinden şekillenmektedir. İsrail'in Yunanistan, Hindistan ve bazı Körfez aktörleriyle geliştirdiği ilişkiler; Doğu Akdeniz, Hint Okyanusu ve IMEC üzerinden enerji, ticaret ve güvenlik ağlarını birbirine bağlamayı amaçlarken Mekke eksenine alternatif bir jeoekonomik ve jeostratejik hat oluşturabilir. Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki konumu, Suudi Arabistan'ın enerji ve finans gücü, Pakistan'ın nükleer kapasitesi bu dengeyi güçlendirmektedir. Bununla birlikte, iki yapı simetrik değildir; Mekke Anlaşması henüz kurumsallaşma aşamasındadır ve resmen herhangi bir ülkeyi hedeflememektedir. Sonuç olarak rekabet, silahlı savaştan çok caydırıcılık, teknoloji, ticaret koridorları ve diplomatik nüfuz üzerinden giderek ilerleyecektir.

Suudi Arabistan'ın hidrokarbon zenginliği, Pakistan'ın kömür, bakır, altın ve tuz kaynakları, Türkiye'nin ise bor başta olmak üzere kritik mineralleri, kaynak tabanını çeşitlendirmektedir. Türkiye, yaklaşık 3,3 milyar ton bor rezerviyle dünya rezervlerinin yüzde 73'üne sahiptir; Pakistan'ın Thar sahası dünya ölçeğinde linyit kaynakları barındırırken Saindak sahasında bakır ve altın rezervleri bulunmaktadır. Askerî boyutta Türkiye'nin savunma sanayii, Pakistan'ın nükleer caydırıcılığı ve Suudi Arabistan'ın finansal kapasitesi birbirini tamamlamaktadır. Sivil teknoloji, yapay zekâ, havacılık, enerji, lojistik ve ortak üretim alanları ise bu potansiyeli ekonomik dayanıklılık ve teknolojik özerklik kapasitesine dönüştürebilir.

RUSYA-KAFKASYA

RUSYA-KIRGIZİSTAN ORTAK ASKERİ TATBİKATI "CENTER-2026"

Rusya ve Kırgızistan, 11 Ağustos'ta Kırgızistan'da taktik tatbikatı Center-2026'ya başladı. Her iki ülkeden yaklaşık 500 askeri personelin katıldığı tatbikatta, 100'e yakın silah ve askeri teçhizatın yanı sıra savaş amaçlı FPV dronları ve çeşitli hava araçları kullanıldı. Kırgızistan Savunma Bakanlığı, tatbikatın iki ülke arasındaki askeri iş birliğinin geliştirilmesi amacıyla düzenlendiğini açıkladı. Tatbikat kapsamında birliklerin uyumunu artırmak, komuta ve kontrol becerilerini geliştirmek ve askeri teçhizatın etkin kullanımını sağlamak amacıyla çeşitli uygulamalı görevler gerçekleştirildi. 17 Ağustos'ta Kırgızistan Savunma Bakanlığına bağlı 20636 Askeri Birliği'nde kapanış töreni düzenlendi. Törende, iki ülke askerlerinin profesyonel eğitim düzeyi ve iş birliği takdir edildi. Yetkililer, tatbikatın hedeflerine tamamen ulaşıldığını belirtti. Başarılı personele madalya ve hediyeler verildi. Gelişme, Moskova'nın müttefikleriyle askeri ilişkilerini sürdürdüğünü gösterdi. Ayrıca eğitimler karşılıklı deneyim paylaşımını da destekledi.

GÜRCİSTAN'DA HAYATI DURDURAN ELEKTRİK KESİNTİSİ

5 Ağustos 2026 akşamında Gürcistan ve Abhazya'yı etkileyen elektrik kesintisi, bölgede iki hafta içinde yaşanan üçüncü büyük enerji olayı oldu. Yerel saatle 20.10'da başlayan kesinti nedeniyle Tiflis, Batum, Kutaisi, Rustavi, Zugdidi ve Gori'nin de aralarında bulunduğu çok sayıda şehir karanlıkta kaldı. Tiflis metrosu ve demiryolu seferleri dururken, bazı trenlerdeki yolcular tünellerden tahliye edildi. Elektriklerin kesilmesi, trafik ışıklarının devre dışı kalmasına ve kent genelinde uzun araç kuyruklarına yol açtı. SEMEK ve Black Sea Energy tarafından yapılan açıklamalara göre, kesintinin temel nedeni Ingur Hidroelektrik Santrali'ndeki acil durum otomasyon sisteminde yaşanan arızaydı. Planlı ekipman stres testleri sırasında güç sisteminin izole edilmesi, otomasyonun jeneratörleri şebekeden ayırmasına neden oldu. Zincirleme arızanın ardından Gürcistan ve Abhazya'nın enerji sistemleri çöktü. Elektrik, 6 Ağustos sabahında yeniden tamamen sağlandı.

TATARİSTAN'DA İHA SALDIRISI

Ukrayna'nın Tataristan'a düzenlediği insansız hava aracı saldırısında en az 13 kişi hayatını kaybetti, 75 kişi yaralandı. Nizhnekamsk kentinde gerçekleşen saldırıda ölenler arasında bir çocuğun da bulunduğu bildirildi. Ukrayna Silahlı Kuvvetleri, kentteki Tanevo petrol rafinerisinin hedef alındığını açıkladı. Ukrayna sınırına 1.100 kilometreden fazla uzaklıkta bulunan Tataristan'a yönelik saldırı, Rusya'nın 2022'de Ukrayna'da başlattığı savaştan bu yana en ölümcül saldırılardan biri olarak değerlendirildi. Kaynaklar, saldırıların gece boyunca sürdüğünü aktardı. Tataristan'daki Özbekistan konsolosluğu, ölenlerden yedisinin Özbekistan vatandaşı olduğunu duyurdu. Rusya Soruşturma Komitesi, saldırı sırasında bölgede sivillerin bulunduğunu açıkladı. Ukrayna, tesislerin Rusya'nın savaş çabalarına destek sağladığını savundu. Tataristan Devlet Başkanı Rüştam Minnikhanov saldırıyı doğrularken, Nizhnekamsk Belediye Başkanı Radmir Belayev taziyelerini ilettiler. Ukraynalı yetkililer, saldırıların Rusya'nın savaş kapasitesini zayıflatmayı amaçladığını belirtti.

ERMENİSTAN'DA YENİ DÖNEM: 2026-2031 HÜKÜMET PROGRAMI

Ermenistan, Başbakan Nikol Paşinyan tarafından sunulan 2026-2031 Hükümet Programı kapsamında Azerbaycan ve Türkiye ile ilişkileri normalleştirmeyi hedefliyor. 20 Ağustos'ta yayımlanan programa göre hükümet, Azerbaycan ile ortak sınırın belirlenmesi çalışmalarını sürdürmeyi ve barış antlaşması ile ilgili hukuki düzenlemeler aracılığıyla kalıcı barışı kurumsallaştırmayı planlıyor. Ayrıca iki ülkenin sivil toplum ve iş dünyası temsilcileri arasındaki temasların artırılması hedefleniyor. Programda Türkiye ile ulaşım, enerji ve dijital altyapı alanlarında iş birliğinin yeniden kurulması ve geliştirilmesi de öngörülüyor. Erivan yönetimi, dış politikasını "dengeli ve dengeleyici" yaklaşım temelinde sürdürmeyi planlıyor. Azerbaycan, Türkiye, Gürcistan ve İran ile ilişkilerin geliştirilmesi hükümetin öncelikleri arasında yer alıyor. Program, Ermenistan'ın bölgesel iş birliğini güçlendirme ve komşularıyla ilişkilerini geliştirme hedeflerini ortaya koyuyor. Bu yaklaşımın ekonomik ve siyasi istikrarı desteklemesi amaçlanıyor.

RUSYA’NIN “AĞUSTOS LANETİ”

Bu yıl da Ukrayna’daki savaşın Rusya topraklarına daha fazla taşınması, yakıt sıkıntısı, yükselen fiyatlar, rublenin değer kaybı ve yeni seferberlik söylentileri Kremlin üzerindeki baskıyı artırıyor. Putin ise krizin etkilerini küçümseyen açıklamalar yapıyor.

Rusya’da ağustos ayının son haftaları, yıllardır “Kara Ağustos” ya da “Ağustos laneti” olarak anılıyor. Ülkenin yakın tarihinde ağustos ayında yaşanan siyasi ve ekonomik krizler, bu dönemin Rus kamuoyunda tedirginlikle karşılanmasına yol açtı. 1991’de Sovyetler Birliği’nin sonunu hızlandıran darbe girişimi, 1998’de rubleyi çökerten ekonomik kriz ve 1999’da Dağıstan’a yönelik saldırılar bunlardan bazıları.

Vladimir Putin’in iktidara yükselişi de ağustos ayındaki krizlerden bağımsız olmadı. 1999’da Dağıstan’a yönelik saldırıların ardından İkinci Çeçen Savaşı başladı ve dönemin siyasi olarak tanınmayan eski KGB görevlisi Putin’in ülke yönetiminde hızla yükselmesinin önü açıldı. Putin’in iktidarındaki önemli krizlerden bazıları da ağustos ayında yaşandı. 2000’de Kursk nükleer denizaltısının batması sonucu 118 denizci hayatını kaybetti. 2008’de ise Rusya, Gürcistan’a karşı savaşa girerek Putin döneminin saldırgan dış politika çizgisini açık biçimde ortaya koydu.

Bu yılın yazı da Putin yönetimi açısından oldukça zorlu geçiyor. Ukrayna cephesinde Rus ordusunun ilerlemesi sınırlı kalırken, Ukrayna’nın Rusya’daki petrol rafinerileri, depolar ve lojistik merkezlerine yönelik saldırıları artırıyor. Ülkede akaryakıt istasyonlarında uzun kuyruklar oluşurken fiyatların yükselmesi ve yeni bir seferberlik dalgası yaşanabileceği yönündeki söylentiler, kamuoyundaki rahatsızlığı ve endişeyi artırıyor.

Muhalef siyasetçi Lev Shlosberg’in savaşa karşı çıktığı gerekçesiyle hapis cezasına çarptırılması ve partisi Yabloko’nun seçimlerden menedilmesi, ülkedeki siyasi muhalefetin hareket alanının ne kadar daraldığını gösteriyor.

Kremlin yönetimi ise altyapı projeleri ve ekonomik göstergeler üzerinden güven mesajı vermeye devam ediyor. Yaşanan lojistik ve ekonomik hasarların geçici olduğunu vurgulayan Vladimir Putin, devlet desteğiyle tüm zararların telafi edileceğini belirtiyor.

Rusya’dan sürülen Rus yorumcu İlya Varlamov, CNN International’a yaptığı açıklamada Rusların ağustos ayını özellikle bu yıl endişeyle karşıladığını belirterek ülkede “yakıt krizinin geri döndüğünü”, fiyatların yükseldiğini ve rublenin değer kaybettiğini söyledi. Ağustos ayında tekrarlanan bu felaketlerin bir “tesadüf” olduğunu belirtmekle birlikte, toplumun derin bir kriz anında ağustosu tedirginlikle beklediğini ifade ediyor.

Ukrayna savaşının uzaması, cephe hatlarındaki ilerleyişin yavaşlaması ve Tataristan ile Başkurdistan gibi özerk sanayi cumhuriyetlerinde yaşanan gelişmeler, savaşın ve güvenlik krizinin Rusya’nın doğrudan üretim kalbine kadar ulaştığını gösterdi. Nizhnekamsk ve Ufa’daki petrol rafinerileri ile lojistik tesislerin İHA’larla hedef alınması, krizin Rus vatandaşlarının günlük yaşamına yansımalarına neden oluyor. Akaryakıt istasyonlarındaki kuyruklar, artan enflasyon ve yeni bir seferberlik dalgası söylentileri toplumdaki endişeyi tırmandırıyor.

Sivil toplum üzerindeki baskılar da bu dönemde dikkat çekiyor. Muhalef siyasetçi Lev Shlosberg’in savaşa karşı çıktığı gerekçesiyle hapis cezasına çarptırılması ve partisi Yabloko’nun seçimlerden menedilmesi, ülkedeki siyasi muhalefetin hareket alanının ne kadar daraldığını gösteriyor. Kremlin yönetimi ise altyapı projeleri ve ekonomik göstergeler üzerinden güven mesajı vermeye devam ediyor. Yaşanan lojistik ve ekonomik hasarların geçici olduğunu vurgulayan Vladimir Putin, devlet desteğiyle tüm zararların telafi edileceğini belirtiyor.

Tarihsel bir tesadüf ya da psikolojik bir beklenti olsun; “Kara Ağustos” kavramı, Rusya’nın siyasi ve toplumsal hafızasında derin krizlerin yaşandığı riskli bir dönem olarak yerini koruyor.

BALKANLAR

RATKO MLADIĆ LAHEY'DE HAYATINI KAYBETTİ

Bosna Savaşı döneminde Sırp Cumhuriyeti Ordusu'nu yöneten ve soykırım ile insanlığa karşı suçlardan müebbet hapis cezasına çarptırılan eski general Ratko Mladić, 27 Ağustos'ta Lahey'deki Birleşmiş Milletler tutukevi hastanesinde 84 yaşında öldü. Uluslararası Artık Mekanizma yetkilileri, ölüm koşullarına ilişkin tam kapsamlı bir soruşturma başlatıldığını duyurdu; Mladić'in son dönemde sağlık durumunun ağırlaştığı ve erken tahliye talebinin insani gerekçelerle reddedildiği hatırlatıldı. Srebrenitsa Anneleri örgütü sözcüsü Munira Subaşić, Mladić'in "Balkanlar'ın en büyük suçlularından biri" olarak öldüğünü ancak suçlarının Sırp toplumunun bir kesimince hâlâ inkâr edildiğini vurguladı. Sırp Cumhuriyeti'nde (RS) 31 Ağustos'ta Pale'de düzenlenen anma töreninde binlerce kişi mumlar yakarak eski generale saygı duruşunda bulundu. Gelişme, bölgede 1990'lı yılların savaş mirasının hâlâ ne denli canlı bir siyasi ve toplumsal fay hattı oluşturduğunu, otuz yıl sonra dahi hafızaların ve hesaplaşmaların tamamlanmadığını bir kez daha gözler önüne serdi.

SIRBİSTAN'DA ERKEN SEÇİM TAKVİMİ NETLEŞİYOR

Cumhurbaşkanı Aleksandar Vučić, 21 Ağustos'ta ulusal televizyonda yaptığı açıklamada erken parlamento seçimlerinin 18 veya 25 Ekim tarihlerinden birinde yapılabileceğini duyurdu; kesin tarihin önümüzdeki günlerde ilan edileceğini belirtti. Vučić, iktidardaki Sırp İlerleme Partisi'nin (SNS) seçimlere kendi listesiyle gireceğini, diğer siyasi güçlerin ise ayrı listelerle yarışacağını söyledi. Açıklama, cumhurbaşkanının Haziran ayında istifa edeceğini duyurmasının üzerinden yaklaşık iki ay geçtikten sonra geldi ve orijinal olarak Aralık 2027'ye planlanan seçimlerin öne çekildiğini teyit etti. Karar, Kasım 2024'te Novi Sad'daki tren istasyonu çöküşünde 16 kişinin hayatını kaybetmesinin ardından iki yıla yakın süredir devam eden ve yolsuzluk iddialarını hedef alan kitlesel protestoların baskısı altında geldi. Vučić'in cumhurbaşkanlığı seçimi için henüz bir tarih belirlememesi, onun aslında iktidarı bırakmak yerine başbakanlık koltuğuna geçerek fiili kontrolü sürdürmeyi planladığı yönündeki spekülasyonları güçlendirdi. Seçim süreci, Sırbistan'ın AB üyelik güzergâhı açısından da yakından izleniyor

BOSNA HERSEK'TE 4 EKİM SEÇİMLERİNE HAZIRLIK

Bosna Hersek Merkez Seçim Komisyonu (CIK), 4 Ekim'de yapılacak genel seçime ilişkin onaylanmış aday listelerini Ağustos ayı içinde resmi gazetelerde ve günlük basında yayımlayarak seçime katılacak siyasi aktörleri kesinleştirdi. Dayton Barış Antlaşması sonrası onuncu kez düzenlenecek seçimde 3,4 milyonu aşkın seçmen, Üçlü Devlet Başkanlığı Konseyi'nin Boşnak, Sırp ve Hırvat üyelerini, Sırp Cumhuriyeti (RS) başkanlığını ve çeşitli düzeylerdeki yasama organlarını belirleyecek. Boşnak sandalyesi için mevcut üye Denis Bećirović ile eski üye Bakir Izetbegović öne çıkarken, Sırp kanadında RS eski Cumhurbaşkanı Željka Cvijanović, Hırvat kanadında ise Darijana Filipović favoriler arasında gösteriliyor. Toplamda 75 siyasi parti, 29 koalisyon ve 4 bağımsız aday sürece katılım hakkı kazandı; resmi kampanya dönemi 4 Eylül'de başlayacak. Seçim, ülkenin etnik temelli anayasal yapısının sürdürülebilirliği, ayrılıkçı söylemlerin geleceği ve AB entegrasyon sürecindeki reform beklentileri bakımından bölge gündeminin en kritik başlıklarından birini oluşturuyor.

KOSOVA'DA CUMHURBAŞKANLIĞI KRİZİ SÜRÜYOR

7 Haziran'daki erken genel seçimlerden 120 sandalyeli Meclis'te 53 koltukla birinci parti çıkan Kendin Karar Al Hareketi'nin lideri Albin Kurti, Ağustos boyunca yeni Cumhurbaşkanı adayı ve hükümet üzerinde uzlaşma sağlamak için diğer partilerle istişarelerini sürdürdü. Anayasaya göre yeni Meclis'in açılışından itibaren iki ay içinde bir Cumhurbaşkanı seçilememesi hâlinde ülke yeniden erken seçime gidecek; bu da 2025'ten bu yana yaşanan tikanıklığın dördüncü kez tekrarlanması anlamına geliyor. Muhalefet, 18 Ağustos'ta Meclis Başkan Vekili Albulena Haxhiu'nun düzenlediği uzlaşma toplantısını büyük ölçüde boykot ederken, Vetëvendosje'nin ikinci adamı Glauk Konjufca 26 Ağustos'ta Kosova Demokratik Birliği lideri Lumir Abdixhiku ile bir Cumhurbaşkanlığı adayı üzerinde anlaşmaya varma ihtimalinin yüksek olduğunu açıkladı. Sürecin uzaması, Priştine'nin hem iç siyasi istikrarını hem de AB aracılığıyla yürütülen Sırbistan ile normalleşme diyalogundaki temsil kapasitesini doğrudan etkiliyor.

◆ SREBRENİTSA KATLIAMINA TOPLUMSAL CİNSİYET ODAKLI BİR BAKİŞ: SAVAŞIN KADINLAR ÜZERİNDEKİ YIKICI ETKİSİ ◆

11 Temmuz 1995, modern Avrupa tarihinin en karanlık sayfalarından biri olarak kayıtlara geçmiştir. Bosna Hersek'in Srebrenitsa kasabasında, Birleşmiş Milletler tarafından "güvenli bölge" ilan edilen alanda 8 binden fazla Boşnak sivilin katledilmesi, sıradan bir savaş suçunun ötesinde planlı bir soykırım olarak tarihe kazınmıştır. Bu trajediyi yalnızca askeri manevralar, ölü sayıları veya siyasi haritalar üzerinden okumak, yaşanan yıkımın boyutlarını anlamak için yetersizdir. Katliama toplumsal cinsiyet odaklı bakıldığında, savaşın kadınlar ve erkekler üzerinde nasıl farklı ve yıkıcı biçimlerde uygulandığı daha net görülmektedir.

Sırp birliklerinin kente girmesiyle uyguladığı ilk adımlardan biri, kadınları, çocukları ve yaşlıları yetişkin erkeklerden ve erkek çocuklarından sistematik olarak ayırmak olmuştur. Bu ayrıştırma, basit bir askeri güvenlik önlemi değil; bir toplumu fiziksel, biyolojik ve kültürel olarak yok etmeyi amaçlayan stratejik bir hamledir. Erkekler toplu infazlara götürülürken, geride kalan kadınlar hem sevdiklerini kaybetmenin ağır travmasıyla hem de doğrudan kendi bedenlerine yönelen şiddetle baş başa bırakılmıştır. Srebrenitsa'da kadın bedeni bir savaş alanına dönüştürülmüş; cinsel şiddet, tecavüz ve zorla alıkoyma gibi eylemler, bireysel suçların ötesinde, bir topluluğun onurunu kırmak ve psikolojik direncini yok etmek amacıyla savaş silahı olarak kullanılmıştır.

Olayların gelişimi, uluslararası toplumun ve barış gücü misyonlarının sivilleri korumada ne denli yetersiz kaldığını da göstermiştir. Silahsızlandırılmış ve BM korumasına güvenerek kasabaya sığınmış sivillerin, bölgede görevli barış gücü askerleri tarafından katliamın sorumlularına teslim edilmesi, uluslararası güvenlik mekanizmalarının iflasını simgelemektedir.

Kâğıt üzerinde imzalanan anlaşmalar ve alınan kararlar, sahada hayatta kalma mücadelesi veren sivillerin güvenliğini sağlayamamış; uluslararası kurumların koruyucu vasfı Srebrenitsa'da ağır bir yara almıştır.

Çatışmalar sona erdiğinde savaşın uzun vadeli sonuçlarıyla yüzleşenler yine kadınlar olmuştur. Erkek nüfusunun büyük ölçüde yok edildiği bir toplumda aileleri bir arada tutmak, ekonomik zorluklarla mücadele etmek, yetim kalan çocukları büyütmek ve yıkılmış yerleşimleri yeniden yaşanabilir hâle getirmek kadınların omuzlarına yüklenmiştir. Ağır psikolojik travmalara ve şiddetin izlerine rağmen kadınlar, yas süreçlerini yaşarken aynı zamanda hayatta kalma ve toplumsal yeniden inşa mücadelesinin temel aktörleri hâline gelmiştir.

Soykırımın ardından kadınların üstlendiği en kritik rollerden biri de hak arayışı ve hafızayı canlı tutma mücadelesidir. Kamuoyunda "Srebrenitsa Anneleri" olarak bilinen hareket, kaybolan eşlerinin, oğullarının ve kardeşlerinin akıbetini öğrenmek için yıllarca süren bir adalet mücadelesi yürütmüştür. Toplu mezarların bulunmasına katkı sağlayan bu kadınlar, uluslararası mahkemelerde savaş suçlarının yargılanması için kanıt toplamış, bürokratik engellere ve unutturma çabalarına karşı seslerini dünyaya duyurmuştur. Böylece kurban statüsünden çıkarak adaletin savunucuları hâline gelmişlerdir.

Sonuç olarak Srebrenitsa katliamı, savaşın sivil halk ve özellikle kadınlar üzerindeki yıkıcı etkilerini gözler önüne seren tarihi bir kırılma noktasıdır. Çatışma ve kriz dönemleri analiz edilirken cinsiyet temelli şiddetin ve savaş sonrasında kadınların üstlendiği sorumlulukların dikkate alınması hayati önem taşımaktadır. Gerçek ve kalıcı bir barış, mağduriyetlerin giderilmesi, faillerin cezalandırılması ve kadınların toplumun yeniden inşasında hak ettikleri yeri almasıyla mümkün olacaktır. Srebrenitsa'nın hafızası, güvenliğin yalnızca silahlarla değil, insan hakları ve adalet temelinde sağlanabileceğini hatırlatmaktadır.

JAN MATEJKO /STAŃCZYK

Jan Matejko /Stańczyk

Bu kederli gözlerin ardında patlayan bir fırtına var. Resim durağan, tıpkı fırtına öncesi sessizlik gibi. Biz ise yolunda gitmeyen bir şeyler olduğunu bakar bakmaz anlıyoruz.

Jan Matejko, Polonya'da resim sanatının en büyük temsilcilerinden biri olarak kabul edilir. Hayatı boyunca bağımsız bir Polonya devleti göremeyen ressam, Krakow'da doğup büyümüştü. Polonya ise 18. yüzyılın sonunda Rusya, Prusya ve Avusturya arasında parçalanmıştı.

Matejko bu tabloyu 1862'de, Polonya'nın Rus Çarlığı'na karşı başlattığı büyük 1863 Ocak Ayaklanması'nın hemen arifesinde yaptı. Ülkede tansiyonun zirvede olduğu, bağımsızlık umutları ile yaklaşan felaket hissini iç içe geçtiği bu dönemde Matejko, halkını ve aydınları geçmişin aymazlıklarından ders çıkarmaya çağırıyordu. Çünkü Matejko için resim yalnızca estetik bir uğraş değildi.

Bu anlatı için seçilen tasvirde atıfta bulunulan olay, 1514 yılında Moskova Knezliği'nin Smolensk Kalesi'ni ele geçirmesidir. Smolensk, doğudan gelecek tehditlere karşı Polonya-Litvanya Birliği'nin en kritik savunma hattıydı. Saray eşrafı bunu sıradan bir sınır kaybı gibi görüp eğlencesine devam ederken, bu kayıp aslında yüzyıllar sonra Polonya'nın tamamen haritadan silinmesine giden Rus yayılmacılığının ilk adımlarından biriydi.

RESİM İNCELEMESİ

Tabloda sert bir ışık-gölge gerilimi hâkimdir. Ön plandaki oda; koyu kahverengi, siyah ve boğucu yeşil tonlarla sarılmıştır. Bu loşluk, hüznü ve yalnızlığı vurgular. Buna karşılık, açık kapıdan sızan sıcak sarı ve altın tonlarındaki parlak ışık, balo salonunun yüzeysel neşesini ve umursamazlığını dışa vurur. Bu zıtlık, halkın ve yöneticilerin gerçeklerden kopukluğunu temsil eder.

Bu karşıtlık, bir soytarının yüzündeki ciddiyet ile saray erkânının amansız keyfi arasındaki ayırmda da açıkça görülür. Masanın üzerine bırakılmış açık mektup, Stańczyk'in omuzlarında taşıdığı ağırlığın sebebidir. Başı öne eğik, omuzları düşük ve elleri kenetlenmiş hâlde oturur.

Saray soytarısı, eğlenceye katılmayan ve olayın ciddiyetini kavrayabilen tek kişidir. Bu melankolik ifade, Stańczyk için çaresizliğin değil, direnişin sembolüdür. Ruhunuza sanatla bakın...

KAYNAKÇA

KUZEY AMERİKA BÜLTENİ

5 Mayıs 2026 — The Hub <https://thehub.ca/2026/05/05/statistics-canada-trade-data-fuels-debate-over-carney-governments-diversification-strategy/>
Ağustos 2026 — Siempre! <https://www.siempre.mx/2026/08/1a-visa-revocada-como-estrategia-de-visibilidad/>
13 Ağustos 2026 — Bloomberg <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-08-13/trump-imposes-100-tariffs-on-certain-drones-counteracting-china>
13 Ağustos 2026 — Excelsior <https://www.excelsior.com.mx/politica/andres-manuel-lopez-beltran-anuncia-que-cu-le-quito-visa-no-hay-pruebas-contras-asegura>
14 Ağustos 2026 — The White House <https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2026/08/fact-sheet-president-donald-j-trump-bolsters-national-security-and-strengthen-u-s-supply-chains-by-imposing-tariffs-on-drones-and-their-parts-and-components/>
14 Ağustos 2026 — France 24 <https://www.france24.com/en/americas/20260814-donald-trump-imposes-tariffs-of-up-to-100-on-imported-drones>
14 Ağustos 2026 — ABC News <https://abcnews.com/Politics/trump-signs-proclamations-imposing-new-drone-tariffs-orders/story?id=135629301>
14 Ağustos 2026 — Manufacturing Dive <https://www.manufacturingdive.com/news/trump-tariffs-drones-uas-components-defense-supply-chain-war/827889/>
15 Ağustos 2026 — TechTimes <https://www.techtimes.com/articles/324566/20260815/drone-tariff-rally-hits-engineering-wall-magnets-batteries-stay-china-made.htm>
15 Ağustos 2026 — Proceso <https://www.proceso.com.mx/nacional/politica/2026/8/15/de-marina-del-pilar-a-andy-lopez-beltran-politicos-sin-visa-estadounidense-378087.html>
15 Ağustos 2026 — Infobae <https://www.infobae.com/mexico/2026/08/15/no-solo-a-andy-lopez-beltran-aseguran-que-visa-estadounidense-tambien-fue-revocada-a-otros-dos-hijos-de-amlo/>
21 Ağustos 2026 — Office of the Prime Minister of Canada <https://www.pm.gc.ca/en/news/statements/2026/08/21/statement-prime-minister-carney-canada-us-trade-negotiations>
21 Ağustos 2026 — CNBC <https://www.cnbc.com/2026/08/21/trump-canada-tariffs-trade-deal-deadline.html>
21–22 Ağustos 2026 — CNBC <https://www.cnbc.com/2026/08/21/us-canada-fail-to-reach-a-tariff-deal-deepen-trade-war.html>
22 Ağustos 2026 — Office of the Prime Minister of Canada <https://www.pm.gc.ca/en/news/speeches/2026/08/22/prime-minister-carney-delivers-remarks-canada-us-trade-negotiations>
22 Ağustos 2026 — CBC News <https://www.cbc.ca/news/politics/carney-full-remarks-us-trade-talks-suspended-9.7317033>
22 Ağustos 2026 — NPR <https://www.npr.org/2026/08/22/nx-si-5941584/us-canada-tariffs>
23 Ağustos 2026 — Al Jazeera <https://www.aljazeera.com/news/2026/8/23/canada-to-hit-us-with-retaliatory-tariffs-as-trade-war-escalates>
23 Ağustos 2026 — The Washington Post <https://www.washingtonpost.com/business/2026/08/23/us-canada-breakdown-shows-limits-trumps-aggressive-trade-strategy/>
23 Ağustos 2026 — CBS News <https://www.cbsnews.com/news/u-s-set-to-impose-50-percent-tariffs-on-canada-after-failed-talks/>

ASYA-PASİFİK BÜLTENİ

7 Ağustos 2026 — Euronews Türkçe <https://tr.euronews.com/2026/08/07/turkiye-suudi-arabistan-ve-pakistan-ortak-savunma-anlasmasi-imzalayacak>
8 Ağustos 2026 — Anadolu Ajansı (AA) <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/turkiye-suudi-arabistan-ve-pakistan-ortak-savunma-anlasmasi-imzaladi/4021014>
8/9 Ağustos 2026 — BBC Türkçe <https://www.bbc.com/turkce/articles/cr4910593rpo.amp>
17 Ağustos 2026 — Euronews Türkçe <https://tr.euronews.com/2026/08/17/kuril-adalari-rusya-japonya-anlasmazliginin-merkezindeki-stratejik-ada-zinciri>
18 Ağustos 2026 — Halk TV <https://halktv.com.tr/dunya/kuril-adalari-gerilimi-tirmaniyor-japonya-buyukelcisi-bakanliga-cagrildi-1049586h>
18 Ağustos 2026 — CNN Türk <https://www.cnnturk.com/dunya/galeri/rusya-japonya-arasinda-sert-ruzgarlar-putinin-ziyareti-80-yillik-krizi-yeniden-alevlendirdi-3453974>
21 Ağustos 2026 — Vietnam.vn (Türkçe Servisi) <https://www.vietnam.vn/tr/ando-trung-quoc-noi-lai-dam-phan-bien-gioi-cap-cao-truoc-them-brics>
24 Ağustos 2026 — Reuters <https://www.reuters.com/world/china/chinas-xi-likely-visit-india-with-big-delegation-first-time-seven-years-2026-08-24/>
25 Ağustos 2026 — Hindustan Times <https://www.hindustantimes.com/india-news/china-president-xi-jinping-india-visit-brics-summit-2026-first-visit-in-seven-years-101787643336681-amp.html>
27 Ağustos 2026 — İLKHA (İlke Haber Ajansı) <https://ilkha.com/dunya/abd-guney-kore-ve-japonyadan-kore-yarimadasinda-yeni-tatbikat-karari-558162>
27 Ağustos 2026 — Haberler.com <https://www.haberler.com/guncel/abd-guney-kore-ve-japonya-ile-ortak-askeri-20177196-haberi/>
27/28 Ağustos 2026 — AVİM (Avrasya İncelemeleri Merkezi) <https://avim.org.tr/tr/Bulten/ABD-GUNEY-KORE-VE-JAPONYA-ILE-ORTAK-ASKERI-TATBIKATA-HAZIRLANIYOR>
28 Ağustos 2026 — Vietnam.vn (Türkçe Servisi) <https://www.vietnam.vn/tr/my-chuan-bi-tap-tran-freedom-edge-voi-han-quoc-va-nhat-ban>
28 Ağustos 2026 — Reuters <https://www.reuters.com/world/china/islands-key-taiwans-defense-troops-prepare-chinese-first-strike-2026-08-28/>
29 Ağustos 2026 — Hürriyet <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/tayvanin-iscal-hazirliginda-calisma-modeli-ukrayna-43267796>

ORTADOĞU BÜLTENİ & FEMİNİZM

3 Ağustos 2026 — Sputnik Türkiye <https://anlatilaninotesi.com.tr/20260826/israilden-gazzeden-ucurulan-ucurtmalara-tehdit-guclu-karsilik-verilecek-1108249943.html>
18 Ağustos 2026 — Sputnik Türkiye <https://anlatilaninotesi.com.tr/20260818/irandan-hurmuz-bogazi-aciklamasi-yaptirimlar-kaldirilmadan-acilmayacak-1108076061.html>
26 Ağustos 2026 — Sputnik Türkiye <https://anlatilaninotesi.com.tr/20260826/israilden-lubnanin-guneyine-saldirilar-es-savan-bolgesine-sizma-1108245451.html>
26 Ağustos 2026 — Sputnik Türkiye <https://anlatilaninotesi.com.tr/20260826/israilden-gazzeden-ucurulan-ucurtmalara-tehdit-guclu-karsilik-verilecek-1108249943.html>
29 Ağustos 2026 — Sputnik Türkiye <https://anlatilaninotesi.com.tr/20260829/irak-turkiye-uzerinden-petrol-ihracatini-artirdi--gunluk-150-bin-varile-ulasti-1108342181.html>
2. Tarihsel / Tematik Analiz Kaynağı (Srebrenitsa Katliamı)
11 Temmuz 2026 — TRT Haber <https://www.trthaber.com/haber/gundem/avrupanin-ortasinda-soykirim-srebrenitsa-950897.html>

KAYNAKÇA

BATI AVRUPA BÜLTENİ

12 Ağustos 2026 — Euronews Türkçe <https://tr.euronews.com/my-europe/2026/08/12/ab-kolombiyaya-olumcul-depremin-ardindan-2-milyon-avro-gonderdi>
18 Ağustos 2026 — Euronews Türkçe <https://tr.euronews.com/my-europe/2026/08/18/belcika-ve-ukrayna-disisleri-bakanlari-sirenler-esliginde-kiev-siginaginda-bulustu>
20 Ağustos 2026 — Euronews Türkçe <https://tr.euronews.com/my-europe/2026/08/20/portekizde-burka-yasasi-yururlukte-avrupada-hangi-ulkelerde-benzer-duzenlemeler-var>
21 Ağustos 2026 — The Portugal News <https://www.theportugalnews.com/tr/haberler/2026-08-21/portekizde-burka-kullanmn-yasaklayan-yasa-ckarld/1073741>
24 Ağustos 2026 — Euronews Türkçe <https://tr.euronews.com/my-europe/2026/08/24/andy-burnhamin-ilk-yurt-disi-ziyareti-ukraynaya-kievde-gonulluler-koalisyonu-zirvesi>
24 Ağustos 2026 — Anadolu Ajansı <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/ingiltere-basbakani-burnham-rusya-uzerindeki-baskiyi-surdurmenin-tam-zamani-oldugunu-soyledi/4035784>
30 Ağustos 2026 — Euronews Türkçe <https://tr.euronews.com/my-europe/2026/08/30/izlandada-ab-referandumu-halk-uyelik-muzakerelerine-hayir-dedi>
30/31 Ağustos 2026 — Deutsche Welle Türkçe <https://www.dw.com/tr/i%CC%87zlanda-abye-hay%C4%B1r-dedi/a-78547076>
30/31 Ağustos 2026 — BBC Türkçe <https://www.bbc.com/turkce/articles/cy7zd1vnjedo>
4 Eylül 2026 — Euronews Türkçe <https://tr.euronews.com/my-europe/2026/09/04/ab-izlandanin-muzakerelere-hayir-oyu-sonrasi-genisleme-gundemine-odaklandi>
SANAT ANALİZİ KAYNAKÇASI
30 Nisan 2025 — theMagger <https://www.themagger.com/stanczyk-tablosu-inceleme/>
Statik Koleksiyon / Arşiv — Google Arts & Culture <https://artsandculture.google.com/asset/sta%C5%84czyk/4AHFtRqeObzoRw?hl=tr>
Ansiklopedik Kaynak — Encyclopædia Britannica <https://www.britannica.com/topic/Stanczyk>

TÜRK DÜNYASI BÜLTENİ

10 Eylül 2024 - QHA (Kırım Haber Ajansı) <https://www.qha.com.tr/turk-dunyasi/dunya-gocebe-oyunlari-2026-da-kirgizistan-da-duzenlenecek-494461>
28 Haziran 2026 - Türk Devletleri Teşkilatı <https://turkicstates.org/tr/haber/the-world-nomad-games-2026-are-approaching>
7 Ağustos 2026 - BBC News Türkçe <https://www.bbc.com/turkce>
11 Ağustos 2026 - DW Türkçe <https://www.dw.com/tr/mekke-anla%C7%9Fmas%C4%B1-t%C3%BCrkiyeyi-nas%C4%B1-etkileyecek/a-78320670>
13 Ağustos 2026 - Stratejik Düşünce Enstitüsü (SDE) <https://www.sde.org.tr/haber/mekke-anlasmasi-gorundugunden-daha-buyuk-hedefler-tasiyor-haberi-66478>
18 Ağustos 2026 - T.C. Dışişleri Bakanlığı https://www.mfa.gov.tr/no_-160_-suriye-de-ebu-zuhur-askeri-ussu-ne-gerceklestirilen-saldiri-hk.tr.mfa
19 Ağustos 2026 - Euronews Türkçe <https://tr.euronews.com/2026/08/19/israil-suriyede-turk-heyetinin-ziyaret-ettigi-hava-ussunu-vurdu-abd-ve-turkiyeden-tepki>
19 Ağustos 2026 - DW Türkçe <https://www.dw.com/tr/i%CC%87srail-t%C3%BCrkiye-s%C4%B1n%C4%B1r%C4%B1ndaki-ebu-zuhur-%C3%BCss%C3%BCn%C3%BC-neden-vurdu/a-78422440>
20 Ağustos 2026 — BBC News Türkçe <https://www.bbc.com/turkce>
21 Ağustos 2026 — QHA (Kırım Haber Ajansı) <https://www.qha.com.tr/gundem/ukrayna-dan-turkiye-ye-uzanan-yol-ahiska-turkleri-kalici-yuvalarina-kavusuyor-531899>
23 Ağustos 2026 — Anadolu Ajansı <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/ahlata-yerlestirilen-ahiska-turkleri-yeni-yuvalarina-kavusmanin-mutlulugunu-yasiyor/4035000>
25 Ağustos 2026 — QHA (Kırım Haber Ajansı) <https://www.qha.com.tr/turk-dunyasi/ahiska-turkleri-ahlat-a-iskan-edildi-82-yillik-vatan-hasreti-sona-erdi-532175>
27 Ağustos 2026 — Odatv <https://www.odatv.com/gundem/ruslardan-ebu-zuhur-aciklamasi-israilin-amaci-ne-120160368>

BALKANLAR BÜLTENİ

Ağustos 2026 — nap.ba (Bosna Hersek CIK) <https://nap.ba/en/post/cik-ovjerio-29-koalicija-za-opce-izbore-zdenko-lucic-ali-i-neke-politicke-stranke-kaznjeni-zbog-preuranjene-kampanje>
21 Ağustos 2026 — European Western Balkans <https://europeanwesternbalkans.com/2026/08/21/vucic-snap-parliamentary-election-to-be-held-either-on-18-or-25-october-2026/>
26 Ağustos 2026 — Balkan Insight <https://balkaninsight.com/2026/08/26/kosovos-ruling-party-optimistic-about-resolving-deadlock-over-new-president/bi/>
27 Ağustos 2026 — CNN <https://www.cnn.com/2026/08/27/europe/ratko-mladic-bosnian-serb-dead-intl>

RUSYA-KAFKASYA BÜLTENİ

10 Ağustos 2026 - BBC <https://www.bbc.com/news/articles/cvgjvgv926po>
11 Ağustos 2026 - AA (Anadolu Ajansı) <https://www.aa.com.tr/en/eurasia/kyrgyzstan-russia-begin-joint-center-2026-military-exercise/4024102>
17 Ağustos 2026 - Son Dakika <https://www.sondakika.com/guncel/haber-kirgizistan-ve-rusya-center-2026-tatbikatini-tamam-20152311/>
18 Ağustos 2026 - Кавказский Узел (Kavkaz Uzel) <https://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/77824?hl=tr-TR>
20 Ağustos 2026 - TRT WORLD <https://www.trtworld.com/article/c57508aa62e2?hl=tr-TR>
24 Ağustos 2026 - Oksijen <https://gazetekoaksijen.com/dunya/rusyanin-agustos-laneti-putin-ekonomik-ve-toplumsal-krizleri-hali-altina-supuruyor-287005>
25 Ağustos 2026 - CNBC-e <https://www.cnbc.com/dunya/rusyada-kara-agustos-korkusu-tarih-yine-tekerrur-mu-ediyor-h35656>

